



COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

Bruxelles, 11.04.2007  
COM(2007) 160 final

**COMUNICAREA COMISIEI CĂTRE CONSILIU ȘI PARLAMENTUL EUROPEAN**

**SINERGIA MĂRII NEGRE – O NOUĂ INIȚIATIVĂ DE COOPERARE  
REGIONALĂ**

## COMUNICAREA COMISIEI CĂTRE CONSILIU ȘI PARLAMENTUL EUROPEAN

### SINERGIA MĂRII NEGRE – O NOUĂ INIȚIATIVĂ DE COOPERARE REGIONALĂ

#### 1. INTRODUCERE – NECESITATEA UNEI POLITICI REGIONALE

La 1 ianuarie 2007, două state riverane Mării Negre, Bulgaria și România s-au alăturat Uniunii Europene. Mai mult ca niciodată, prosperitatea, stabilitatea și securitatea vecinilor noștri situați în jurul Mării Negre prezintă un interes imediat pentru UE.

Regiunea Mării Negre<sup>1</sup> este o zonă geografică distinctă, bogată în resurse naturale și poziționată strategic la întâlnirea dintre Europa, Asia Centrală și Orientul Mijlociu. Cu o populație numeroasă, regiunea ridică o serie de oportunități și provocări pentru cetățenii săi. Regiunea este o piață în expansiune cu un potențial de dezvoltare ridicat și constituie un nod important pentru fluxurile energetice și de transport. Cu toate acestea, este în egală măsură o regiune cu conflicte înghețate nerezolvate, cu multe probleme de mediu și controale insuficiente la graniță, ceea ce încurajează migrația ilegală și criminalitatea organizată. În pofida evoluțiilor pozitive importante din ultimii ani, există în continuare disparități în ritmul reformelor economice și în calitatea guvernării între diferitele țări din regiune. Un răspuns dinamic la nivel regional la aspectele menționate anterior poate aduce beneficii importante cetățenilor din țările în cauză și poate contribui, de asemenea, la prosperitatea, stabilitatea și securitatea din Europa.

Uniunea Europeană a depus deja eforturi considerabile pentru a stimula reformele democratice și economice, pentru a promova stabilitatea și pentru a susține dezvoltarea în regiunea Mării Negre prin ample programe de cooperare. Trei politici europene sunt relevante în acest context: procesul de preaderare în cazul Turciei, politica europeană de vecinătate (cinci parteneri estici ai PEV fiind activi în egală măsură în cooperarea în regiunea Mării Negre) și parteneriatul strategic cu Federația Rusă. Mai mult, CE a contribuit la adoptarea unui set larg de inițiative sectoriale de interes regional. (A se vedea anexa I)

Regiunea Mării Negre oferă oportunități și provocări care presupun acțiunea coordonată la nivel regional. Este vorba în special de sectoare cheie precum energie, transport, mediu, circulație și securitate. Obiectivul cooperării regionale consolidate nu este acela de a trata în mod direct conflictele vechi din regiune însă ar putea duce la o mai mare încredere reciprocă și, în timp, ar contribui la înlăturarea anumitor obstacole. Luând în considerare confluența culturilor din regiunea Mării Negre, o mai mare cooperare regională ar putea avea efecte benefice și în afara regiunii.

Așadar, este timpul ca Uniunea Europeană să se implice mai mult în definirea mai detaliată a priorităților de cooperare și a mecanismelor la nivel regional. În prezenta comunicare, Comisia propune Sinergia Mării Negre ca nouă inițiativă de cooperare regională a UE.

---

<sup>1</sup> Regiunea Mării Negre (a se vedea harta din anexa II) cuprinde Grecia, Bulgaria, România și Moldova în vest, Ucraina și Rusia în nord, Georgia, Armenia și Azerbaidjan în est și Turcia în sud. Deși Armenia, Azerbaidjan, Moldova și Grecia nu sunt state cu ieșire la Marea Neagră, prin istorie, proximitate și legături strânse sunt actori regionali naturali.

## **2. CARACTERISTICILE SINERGIEI MĂRII NEGRE**

Comisia nu dorește să propună o strategie distinctă pentru Marea Neagră, în măsura în care politica generală a UE cu privire la regiune a fost stabilită prin strategia de preaderare în cazul Turciei, prin PEV și prin parteneriatul strategic cu Rusia. Evoluția viitoare și aplicarea, în mare măsură, bilaterală a politicilor menționate anterior vor determina în continuare cadrul strategic.

Este nevoie de o inițiativă care să completeze aceste politici, să îndrepte atenția politică la nivel regional și să impulsioneze procesele de cooperare aflate în desfășurare. Misiunea esențială a Sinergiei Mării Negre ar fi, așadar, dezvoltarea cooperării atât în cadrul regiunii Marea Neagră cât și între regiune, în ansamblul ei, și Uniunea Europeană.

Această inițiativă complet transparentă și integratoare este fundamentată pe interesele comune ale UE și ale regiunii Mării Negre și ia în considerare rezultatele consultărilor cu toate statele de la Marea Neagră. De asemenea, poate contribui la statornicirea sinergiilor formate și la valorificarea experienței dobândite prin inițiativele regionale existente care leagă regiunea Mării Negre de UE, ca de exemplu Procesul de Cooperare Dunăreană<sup>2</sup>.

Sinergia Mării Negre se dorește a fi un cadru flexibil pentru a asigura o mai mare coerență și o mai bună orientare a politicilor. În procesul de evaluare a utilității sprijinului comunitar acordat diferitelor inițiative, un criteriu esențial ar trebui să fie gradul de implicare activă a statelor și a organismelor regionale direct vizate, inclusiv în ceea ce privește finanțarea.

Sfera de acțiune s-ar putea extinde dincolo de regiunea în sine, deoarece multe activități sunt strâns legate de regiunile învecinate, în special de Marea Caspică, de Asia Centrală și de Europa de Sud-Est. Astfel, ar exista o strânsă legătură între abordarea problematicii Mării Negre și a Strategiei UE pentru Asia Centrală. Cooperarea la Marea Neagră ar include, așadar, importante elemente interregionale. De asemenea, ar fi avute în vedere celelalte programe de cooperare regională susținute de organizații internaționale și de țări terțe<sup>3</sup>.

## **3. PRINCIPALELE DOMENII DE COOPERARE**

Într-o primă etapă, Sinergia Mării Negre și-ar îndrepta atenția spre acele aspecte și sectoare de cooperare care reflectă priorități comune și unde prezența și sprijinul UE sunt deja semnificative. În consecință, prezenta comunicare propune un număr de obiective pe termen mediu și scurt aferente domeniilor menționate anterior.<sup>4</sup>

### **3.1. Democrație, respectarea drepturilor omului și buna guvernare**

Consiliul Europei și OSCE au stabilit norme cu privire la drepturile omului și democrație care se aplică tuturor statelor de la Marea Neagră. În acest sens, acțiunile UE sunt în principal de natură bilaterală. Cu toate acestea, acțiunile întreprinse la nivel regional pot juca un rol important în consolidarea și impulsivarea măsurilor naționale. În ultimii ani, organizațiile regionale de la Marea Neagră și-au asumat angajamentul de a crea instituții democratice

---

<sup>2</sup> Inițiativă elaborată de Austria, România, Comisia Europeană și Pactul de Stabilitate pentru a lărgi și întări Cooperarea Dunăreană și pentru a-i conferi o dimensiune politică și economică bine definită.

<sup>3</sup> De exemplu programele Națiunilor Unite, ale OSCE, OCDE și ale Consiliului Europei sau Black Sea Trust for Regional Cooperation a GMF din Statele Unite.

<sup>4</sup> Acțiunile concrete din capitolele 3 și 4 sunt evidențiate cu litere aldine.

eficiente, de a promova buna guvernare și statul de drept. UE trebuie să *sprijine aceste inițiative regionale prin împărtășirea experienței* dobândite în domeniul măsurilor de promovare și apărare a drepturilor omului și a democrației, *prin propunerea de programe de formare și de schimb și prin stimularea dialogului regional cu societatea civilă.*

### **3.2. Gestionarea circulației și ameliorarea securității**

Îmbunătățirea gestionării la frontierele externe și a cooperării vamale la nivel regional duce la creșterea securității, ajută la combaterea criminalității transfrontaliere organizate, ca de exemplu traficul de persoane, de arme și de droguri și contribuie la prevenirea și gestionarea migrației ilegale. Misiunea UE de asistență la punctele de frontieră, desfășurată în Moldova și Ucraina, constituie o reușită în materie și demonstrează că măsurile de acest gen pot contribui, în egală măsură, la rezolvarea conflictelor.

În scurt timp, Comisia va prezenta o comunicare cu privire la aplicarea Metodei globale de abordare a migrației la vecinii din est și sud-est care prevede noi *inițiative pentru o mai bună gestionare a migrației și pentru combaterea migrației ilegale.* Regiunea Mării Negre este străbătută de importante culoare de migrațiune ilegală, cooperarea regională asupra aspectelor descrise anterior devenind, așadar, cu atât mai importantă.

De asemenea, Comisia încurajează țările din regiune să continue să dezvolte cooperarea practică pentru a combate criminalitatea transfrontalieră în general, prin *canalizarea experienței dobândite în cadrul altor inițiative similare din Europa de Sud-Est și din zona baltică.* Intensificarea cooperării regionale va *întări capacitatea de aplicare a legislației naționale,* în special în lupta împotriva corupției și criminalității organizate. Ar putea fi util ca actorii regionali din regiunea Mării Negre să *institue cele mai bune practici, să elaboreze norme comune pentru salvarea și schimbul de informații, să stabilească sisteme de alertă rapidă în materie de criminalitate transfrontalieră și să pună la punct programe de formare.* Pentru aceasta se poate recurge la experiența și activitățile Centrului Regional SECI<sup>5</sup> și ale BBCIC.<sup>6</sup>

### **3.3. Conflicte „înghețate”**

Comisia recomandă ca *UE să joace un rol mai activ prin o mai mare implicare din punct de vedere politic în acțiunile pe care le desfășoară în prezent* pentru rezolvarea conflictelor (Transnistria, Abhazia, Osetia de Sud și Nagorno-Karabah) și a propus ca UE să *analizeze modalitățile de consolidare a participării, de exemplu în domeniul monitorizării.* Sinergia Mării Negre poate oferi un răspuns la situația generală prin abordarea aspectelor subiacente legate de guvernare și de lipsa de dezvoltare economică, de coeziune socială, de securitate și stabilitate. O atenție deosebită trebuie acordată *promovării măsurilor de restabilire a încrederii în regiunile afectate, inclusiv prin programe de cooperare special concepute pentru a reuni părțile divizate.*

---

<sup>5</sup> Centrul Regional SECI (South-East European Cooperation Initiative - Inițiativa de Cooperare în Europa de Sud-Est) pentru combaterea criminalității transfrontaliere. Are sediul la București, iar mai multe state din regiunea Mării Negre au statut de membru sau de observator.

<sup>6</sup> Centrul de Informare și Coordonare al frontierei Mării Negre cu sediul în Burgas. Oferă informații asupra activităților ilegale din regiunea Mării Negre și favorizează schimbul de informații între pazele de coastă.

### 3.4. Energie

Regiunea Mării Negre este o zonă de producție și distribuție de o importanță strategică pentru securitatea energetică a UE. Dispune de un potențial semnificativ de diversificare a aprovizionării cu energie și constituie, așadar, un element esențial al strategiei externe a UE în sectorul energetic. Diversificarea securității furnizării energiei este atât în interesul partenerilor noștri din regiune cât și al UE.

Comisia va continua să consolideze relațiile cu producătorii de energie, cu țările de tranzit și consumatorii în cadrul unui *dialog privind securitatea energetică*. Dialogul urmărește promovarea *armonizării actelor cu putere de lege și a actelor administrative* prin intermediul proiectului Baku (A se vedea anexa I), precum și în cadrul PEV și a dialogului energetic UE - Rusia. Acest obiectiv va fi urmărit și prin extinderea, dacă este necesar, a Tratatului de instituire a Comunității Energetice la Moldova, Turcia și Ucraina, de asemenea, prin memorandumurile de înțelegere cu Azerbaidjan și Ucraina, prin acorduri de parteneriat și cooperare (PCA) și acorduri comerciale, prin negocierile de aderare la OMC și, eventual, prin alte acorduri energetice bilaterale. Obiectivul este *instituirea unui cadru clar, transparent și nediscriminatoriu*, în conformitate cu *acquis-ul* comunitar, pentru producerea, transportul și tranzitul energiei.

UE sprijină, de asemenea, țările din regiune să *se concentreze mai mult asupra surselor de energie alternative, asupra eficienței energetice și asupra economiei de energie*, pentru a elibera importante resurse de energie.

UE colaborează îndeaproape cu partenerii regionali pentru a întări stabilitatea energetică prin *modernizarea structurii energetice existente și prin construirea de noi infrastructuri*. În acest context, Comisia dezvoltă, în colaborare cu partenerii săi, *un nou coridor energetic pe axa Marea Caspică - Marea Neagră*. Coridorul menționat anterior oferă mai multe posibilități tehnice pentru exporturile suplimentare de gaze naturale din Asia Centrală, prin regiunea Mării Negre, în UE. Mai mult, luând în considerare creșterea cantității de petrol care tranzitează Marea Neagră, motiv de preocupare pentru siguranță și mediu, UE este interesată să *prevadă o dimensiune durabilă și ecologică în materie de petrol în cadrul activităților sale de cooperare din regiune*. Mai multe proiecte de ocolire a Bosforului sunt deja luate în considerare. (A se vedea anexa I)

Așadar, UE trebuie să încurajeze *investițiile cu impact semnificativ* necesare pentru a atinge obiectivele menționate anterior.

În fine, pe termen mediu, și în conformitate cu recenta comunicare privind o politică energetică pentru Europa<sup>7</sup>, Comisia va *analiza posibilitatea instituirii unui cadru juridic între UE și regiunea PEV*, care să ia în considerare interesele comune de securitate a aprovizionării, tranzitului și cererii. Se va lansa un *studiu de fezabilitate* pentru a stabili necesitatea creării unui cadru juridic general care cuprinde țările producătoare, de tranzit și țările consumatoare.

### 3.5. Transporturi

Comisia trebuie să continue să *susțină în mod activ cooperarea regională în materie de transport* în vederea *ameliorării eficienței, siguranței și securității operațiunilor de transport*.

---

<sup>7</sup> COM(2007) 1 final 10.1.2007

UE ar valorifica experiența dobândită în diversele inițiative de transport din regiunea Mării Negre. (A se vedea anexa I)

În recenta sa comunicare<sup>8</sup>, Comisia a lansat o dezbatere asupra diferitelor modalități de consolidare a cooperării în domeniul transportului și de *coordonare a diferitelor activități de cooperare aflate în derulare*. Eforturile depuse în contextul *dezvoltării axelor de transport între Uniune și țările învecinate, astfel cum au fost identificate de grupul la nivel înalt*, trebuie continuate. Este necesară o coordonare strânsă cu inițiativele aflate în derulare, pentru a contribui la *o mai bună diviziune a muncii sau chiar la o fuziune parțială între evenimentele și structurile deja existente*. Strategia TRACECA, cu aplicare până în 2015, trebuie să furnizeze în continuare o bază solidă pentru dezvoltarea transporturilor regionale.

*Dialogul privind politica de transport, în vederea apropierii reglementărilor, ar rămâne obiectivul central. Comisia dorește să ofere sprijin în identificarea acelor acțiuni care contribuie la aplicarea uniformă și consecventă a instrumentelor și normelor pertinente. Competitivitatea, capacitatea de a atrage fluxurile de trafic, îmbunătățirea siguranței, securității, interoperabilității și a intermodalității ar trebui să fie factorii decisivi în elaborarea planurilor viitoare. Siguranța aeriană și extinderea spațiului aerian comun reprezintă obiective importante. Având în vedere necesitățile tot mai mari din domeniul transportului hidrocarburilor, siguranța maritimă face parte din aspectele prioritare. În special, practicile și procedurile din Memorandumurile de înțelegere de la Paris și de la Marea Neagră cu privire la controlul statului asupra porturilor trebuie armonizate, urmărind cel mai ridicat nivel de performanță. Comisia propune să exploateze la maxim avantajele pe care le oferă transportul maritim pe distanțe scurte și căile de navigație interne, în special Dunărea.*

### **3.6. Mediu**

În acest domeniu există numeroase procese regionale, însă punerea lor în aplicare înregistrează întâzieri. Necesitatea rezolvării problemelor legate de mediul marin la nivel regional este recunoscută prin Strategia marină a UE și prin propunerea unei Directive pentru strategia privind mediul marin adoptată de Comisie în 2005<sup>9</sup>. În conformitate cu strategia marină a UE, statele membre ale UE trebuie să coopereze, în toate mărilor regionale unde UE este riverană, cu toate țările din regiune. În acest scop, statele membre vor fi încurajate să desfășoare activitatea în cadrul convențiilor regionale privind mărilor, inclusiv Comisia Mării Negre. (A se vedea anexa I) *Aderarea Comunității la Convenția pentru protejarea Mării Negre împotriva poluării este o prioritate.*

Țările din regiunea Mării Negre trebuie să *îmbunătățească aplicarea acordurilor de mediu multilaterale și să stabilească o cooperare mai strategică în materie de mediu în regiune*. În acest sens, abordarea adoptată de Grupul de lucru DABLAS, care constă în cooperarea pentru ameliorarea investițiilor în sectorul apei, *poate fi aplicată și altor aspecte de mediu la nivel regional* precum protecția naturii, gestionarea deșeurilor, poluarea industrială sau poluarea aerului în contextul în care abordarea regională ar aduce avantaje reale. Mai mult, Comisia ar trebui să *promoveze activitățile regionale de combatere a schimbărilor climatice, în special recurgând la aplicarea comună a mecanismului de dezvoltare curată instituit prin Protocolul de la Kyoto și să implice țările din Regiunea Mării Negre în discuții internaționale asupra*

---

<sup>8</sup> COM(2007) 32 final „Orientări privind transportul în Europa și în regiunile învecinate” Prezentă comunicare, fundamentată pe recomandările grupului la nivel înalt, prezintă primele etape ale unei integrări mai strânse a sistemului de transport al UE cu cel al țărilor învecinate.

<sup>9</sup> COM (2005) 504 și COM (2005) 505 din 24 octombrie 2005.

acțiunilor viitoare. Alte mecanisme pot fi luate în calcul, ca de exemplu dezvoltarea pe termen lung a programelor naționale de comercializare a emisiilor în regiune.

### **3.7. Politica maritimă**

Sinergia Mării Negre oferă o oportunitate de *dialog asupra conturării unei politici maritime holistice* în cadrul Uniunii, cu scopul maximizării creșterii durabile și a creării de locuri de muncă în sectoarele legate de mare și în regiunile de coastă. Aceasta presupune atât crearea unei rețele de centre de cooperare maritimă inter-sectorială între servicii, întreprinderi și instituții de știință, cât și *ameliorarea cooperării și a integrării în materie de monitorizare maritimă* pentru a asigura siguranța și securitatea transportului maritim și protecția mediului.

### **3.8. Pescuit**

Marea Neagră este o regiune unde pescuitul este important, iar majoritatea stocurilor sunt transfrontaliere. Unele stocuri sunt într-o situație precară, iar *acțiunile la nivel regional sunt necesare pentru a le reconstitui*. Obiectivul UE este de a *promova dezvoltarea durabilă prin gestionarea pescuitului, prin cercetare, prin culegerea de date și prin evaluarea stocurilor* în regiunea Mării Negre. *În egală măsură, trebuie identificate noi modalități pentru a asigura folosirea rațională și responsabilă a resurselor halieutice din regiune* Posibilitățile pe care le oferă Comisia Generală pentru Pescuit în Marea Mediterană, în al cărei mandat este inclusă Marea Neagră, *ar trebui să fie folosite mai bine*.

### **3.9. Comerț**

UE este un partener economic și comercial important pentru țările de la Marea Neagră, iar legăturile strânse de cooperare economică și relațiile comerciale preferențiale constituie un element important al relației noastre. Aderarea tuturor statelor de la Marea Neagră la OMC și negocierile noastre cu privire la acordurile care vor înlocui PCA vor fi un pas important spre liberalizarea schimburilor din regiune, iar UE *va continua să sprijine acest proces*.

Aplicarea dispozițiilor comerciale și economice prevăzute în planurile de acțiune PEV, în special continuarea reformelor în domeniul economiei de piață și armonizarea progresivă a legislației și practicilor cu *acquis-ul* comunitar în domeniul comerțului, continuă să joace un rol important în facilitarea comerțului și în integrarea la nivel regional.

Organizațiile de cooperare regională de la Marea Neagră au elaborat mai multe inițiative pentru a crea zone de liber schimb. În principiu, UE favorizează acțiunile care contribuie la o veritabilă liberalizare a comerțului, în măsura în care sunt compatibile cu regimul de schimb multilateral și sunt expresia acordurilor existente între CE și statele în cauză. În cazul oricărei inițiative, trebuie să se ia în considerare faptul că statele membre ale UE și țările legate de politica comercială comună a UE printr-o uniune vamală nu pot participa în mod autonom la regimurile regionale de liber schimb.

### **3.10. Rețele de cercetare și educație**

Comisia dorește să *stimuleze interconectarea tuturor țărilor din regiune la rețeaua paneuropeană de cercetare GEANT*.

Există un interes comun în *asigurarea unei conexiuni de mare viteză între comunitățile de cercetare și educație și în promovarea armonizării cadrului juridic și de reglementare al acestor țări cu cel al UE*. Pentru aceasta este necesară *instituirea unor autorități de*

*reglementare independente și eficiente. Mai mult, trebuie încurajată dezvoltarea de infrastructuri în bandă largă și introducerea serviciilor on-line în domenii precum e-guvernarea, comerțul electronic, e-sănătatea și folosirea TIC în educație și cercetare.*

Programul Tempus va fi folosit ca un instrument important pentru stabilirea proiectelor de cooperare între universitățile din UE și din regiunea Mării Negre, cu accent pe reforma învățământului superior.

### **3.11. Știință și tehnologie (S&T)**

Comisia dorește să promoveze consolidarea capacităților și dialogul în probleme de politică S&T cu țările de la Marea Neagră, în special cu ajutorul noilor instrumente disponibile în cadrul celui de al șaptelea Program-cadru de cercetare (PC7). Comisia va asigura *inclusiunea diferitelor activități specifice de cercetare și a subiectelor de interes comun în programele de lucru PC7* și va promova sinergiile între activitățile finanțate prin PC7 și cele care beneficiază de alte instrumente financiare specifice CE.

### **3.12. Ocuparea forței de muncă și afaceri sociale**

Țările partenere din regiunea Mării Negre se confruntă cu provocări similare, precum un nivel ridicat al șomajului, o economie informală foarte răspândită, cu probleme legate de promovarea muncii decente, ca de exemplu dialogul social, protecția socială și egalitatea de șanse între bărbați și femei. Combaterea sărăciei și a marginalizării sociale este în centrul mai multor planuri de acțiune ale PEV. O mai bună integrare a minorităților etnice și combaterea discriminării constituie preocupări esențiale pentru coeziunea socială în multe din țările partenere de la Marea Neagră. Cooperarea la nivel regional asupra aspectelor descrise anterior poate aduce valoare adăugată, în special în ceea ce privește *schimbul de informații și de cele mai bune practici, precum și inițiativele de sensibilizare, inclusiv programele de formare pentru funcționarii implicați, pentru partenerii sociali și organizațiile societății civile*. UE trebuie să sprijine activitățile de acest gen prin programe de asistență tehnică adecvate.

### **3.13. Dezvoltarea regională**

Odată cu aderarea Bulgariei și României, finanțarea politicii regionale a Uniunii Europene este accesibilă pentru prima dată în zona de coastă a Mării Negre. Programele de politică regională din aceste două state membre vor contribui la îmbunătățirea competitivității și, în special, a situației mediului în regiunile de coastă, prin acordarea unei atenții speciale Agendei de la Lisabona și Agendei de la Gothenburg. Lucrurile învățate în cadrul programelor menționate anterior vor fi împărtășite în zona Mării Negre prin programele de cooperare indicate în secțiunea 4.

## **4. COOPERAREA TRANSFRONTALIERĂ ȘI ROLUL ACTORILOR LOCALI ȘI AI SOCIETĂȚII CIVILE**

Comisia a instituit un program de cooperare transfrontalieră pentru Marea Neagră în cadrul Instrumentului European de Vecinătate și Parteneriat (IEVP). Acest program de cooperare în bazinul Mării Negre se axează pe *sprijinirea societății civile și pe cooperarea la nivel local* în regiunile de coastă ale Mării Negre. Programul va fi gestionat la nivel local în cadrul regiunii, partenerii fiind egal responsabili pentru punerea sa în aplicare.

Programul facilitează *consolidarea contactelor între orașele, comunitățile, universitățile, operatorii culturali și organizațiile societății civile din regiunea Mării Negre, inclusiv organizațiile consumatorilor*. Aceasta poate avea un rol deosebit de important în zonele de conflict unde actorii societății civile se dovedesc a fi extrem de utili în dezvoltarea cooperării cu și între locuitori.

Mai mult, se vor institui noi programe de cooperare transfrontalieră între Bulgaria și România (finanțate din Fondul European de Dezvoltare Regională) și între Bulgaria și Turcia (finanțate din Instrumentul pentru preaderare). Acestea vor înlesni acțiunile maritime și de coastă care favorizează crearea de legături și cooperarea de-a lungul coastei de vest a Mării Negre.

## **5. CONSOLIDAREA PEV**

Cinci țări din regiunea Mării Negre au statut de parteneri ai PEV. Consolidarea politicii europene de vecinătate, inclusiv crearea unei dimensiuni tematice a PEV și elaborarea progresivă de acorduri de liber schimb complete și detaliate ar îmbogăți cooperarea în regiunea Mării Negre. Eliminarea obstacolelor pentru călătoriile efectuate în scopuri legitime, noul program de burse din cadrul secțiunii de cooperare externă a programului Erasmus Mundus și cooperarea consolidată între universități ar putea contribui la facilitarea contactelor regionale.

Facilitatea de investiții pentru vecinătate, propusă pentru țările cu planuri de acțiune PEV, ar putea contribui la pregătirea și la cofinanțarea investițiilor în infrastructură, în special în domeniul energiei, transportului și mediului, în strânsă cooperare cu instituțiile financiare internaționale, în special cu BEI și BERD.

## **6. ROLUL ORGANIZAȚIILOR REGIONALE**

Comisia nu propune instituirea unor noi instituții sau structuri birocratice. Statele de la Marea Neagră ar rămâne în continuare principalii interlocutori ai UE, fie în cadru bilateral, fie în cadrul discuțiilor la nivel regional. Contribuția esențială a CE va continua să fie asigurată prin programele sectoriale existente, gestionate de Comisie.

Cu toate acestea, UE ar trebui să fie pregătită să intensifice contactele cu organizațiile regionale. Inițiativa regională a UE pentru Marea Neagră vizează aplicarea unei strategii globale care să includă toate statele din regiune; numărul ridicat de membri ai Organizației Cooperării Economice a Mării Negre (OCEMN)<sup>10</sup> și faptul că Rusia și Turcia sunt membri fondatori reprezintă, așadar, un avantaj decisiv și ar putea contribui într-o mare măsură la succesul sinergiei Mării Negre.

Legăturile dintre UE și OCEMN ar înlesni, în primul rând, dialogul la nivel regional. Pentru aceasta ar putea fi organizate reuniuni între înalți funcționari în vederea îmbunătățirii coordonării proiectelor concrete.

Organizarea unui eveniment politic la nivel înalt care să marcheze demararea inițiativei ar conferi sinergiei Mării Negre orientare politică și vizibilitate. În cazul în care, în lumina unor

---

<sup>10</sup> OCEMN a fost înființată în 1992 și a obținut statutul de organizație internațională în 1999. Axată inițial pe cooperarea economică, și-a lărgit treptat sfera de acțiune. Toate statele de la Marea Neagră enumerate în nota de subsol 1 fac parte din organizație, împreună cu Albania și Serbia.

progrese tangibile, partenerii inițiativei Sinergia Mării Negre își exprimă acordul, se pot organiza întâlniri ministeriale periodice la care să participe țările membre UE și OCEMN. În egală măsură, s-ar putea organiza întâlniri între UE și statele din regiunea Mării Negre partenere ale PEV, ca urmare a întâlnirilor ministeriale, în cursul cărora s-ar putea lansa consultări pe teme legate de PEV. Sinergia Mării Negre ar valorifica avantajele conferite de contactele stabilite deja între Parlamentul European și Adunarea Parlamentară a OCEMN.

În prezent, șapte state membre ale UE au statut de observator în cadrul OCEMN.<sup>11</sup> Ca răspuns la inițiativa OCEMN, Comisia intenționează să obțină statut de observator și să sprijine candidaturile pentru obținerea statutului de observator ale statelor membre UE.

În același timp, Comisia va rămâne deschisă la toate posibilitățile de cooperare adecvate care pot veni din partea altor organisme regionale sau din partea altor inițiative. Dat fiind accentul pe parteneriatele și rețelele regionale, Forumul Mării Negre<sup>12</sup> se poate dovedi a fi extrem de folositor atât la nivel neguvernamental, cât și la nivelul societății civile.

## **7. SPRIJIN FINANCIAR**

Principiul general este cel al cofinanțării. Atunci când este necesar, sprijinul financiar al Comunității ar putea fi acordat în cadrul programelor naționale, regionale și transfrontaliere ale IEPV, precum și în cadrul altor instrumente de asistență externă, iar pentru statele membre ale UE în cadrul Fondului European de Dezvoltare Regională. Flexibilitatea sporită a noilor instrumente de finanțare ale CE ar trebui să faciliteze finanțarea inițiativelor de cooperare regională.

Activitățile regionale ale BERD, ale BEI, precum și ale Băncii pentru Comerț și Dezvoltare a Mării Negre<sup>13</sup> sunt deja semnificative, iar Sinergia Mării Negre ar putea oferi noi posibilități, inclusiv crearea de mecanisme de finanțare comună, prin valorificarea experienței dobândite în cadrul unor programe precum parteneriatele încheiate în cadrul dimensiunii nordice.

## **8. CONCLUZII**

Configurația regiunii Marea Neagră s-a schimbat considerabil în ultimii ani și va continua să evolueze. În aceste condiții, noua inițiativă de cooperare regională a UE ar completa în mod util gama foarte largă de activități desfășurate în prezent la nivel bilateral și sectorial.

Prezența Uniunii Europene în regiunea Mării Negre deschide calea spre noi perspective și posibilități. Aceasta presupune acțiuni consecvente și pe termen lung care să permită valorificarea pe deplin a acestor posibilități și care să aducă o mai mare stabilitate și prosperitate în regiune. O mai mare implicare a UE în cooperarea regională la Marea Neagră contribuie la atingerea acestui obiectiv.

---

<sup>11</sup> Republica Cehă, Germania, Franța, Italia, Austria, Polonia și Slovacia.

<sup>12</sup> Forumul Mării Negre este o inițiativă a României.

<sup>13</sup> Banca pentru Comerț și Dezvoltare a Mării Negre (BCDMN) are sediul în Tesalonic. Acționarii sunt statele membre fondatoare ale OCEMN.

## ANNEX I

### **Recent and Ongoing EU activities at regional level**

Already in a 1997 Communication<sup>14</sup>, the Commission stressed the need to support cooperation in the Black Sea region and suggested appropriate areas for Community programmes. In the ensuing period the EC has contributed to a number of initiatives and cooperation programmes of regional relevance, notably:

#### **1. THE BAKU INITIATIVE**

This is a framework to enhance cooperation in both the energy and transport fields and to stimulate progressive convergence towards EC principles.

#### **2. THE INOGATE PROGRAMME**

The INterstate Oil and GAs To Europe pipelines, INOGATE, improves the security of energy supply through multi-annual technical assistance programmes. It is supported by the EU-Black Sea and Caspian Sea Basin and its Neighbouring Countries Energy Cooperation Secretariat, as was agreed at the Astana Ministerial Conference on 30 November 2006.

#### **3. ENERGY INFRASTRUCTURE**

The Commission has been working with others on upgrading the energy infrastructure. Major projects have been carried out, including the Baku-Supsa and the Baku-Tbilisi-Ceyhan oil pipelines as well as the Baku-Tbilisi-Erzurum gas pipeline. Furthermore, a number of projects of new energy infrastructure are currently considered. These include the reversal of the Brody-Odessa pipeline and its extension to Plock in Poland, as well as the Constanza-Omisalj-Trieste, Burgas-Vlore and Burgas-Alexandroupolis oil pipelines. In addition, the Commission has acted as a catalyst for the agreement between Greece and Turkey for the completion of a gas pipeline linking the two countries with a possible extension to Italy.

#### **4. TRACECA**

The TRAnsport Corridor Europe Caucasus Central Asia (TRACECA) programme provides technical assistance covering road, rail, aviation and maritime transport connections from Central Asia to Europe. It was originally a Community programme but since 1999 it is regulated by a multilateral agreement with intergovernmental structures.

#### **5. HIGH LEVEL GROUP INITIATIVES**

In 2004, the European Commission established the High Level Group on the Extension of the Major Trans-European Transport Axes to the Neighbouring Countries and Regions. The HLG delivered its recommendations in December 2005. Many of the initiatives put forward by the High Level Group are pertinent to the Black Sea region.

---

<sup>14</sup> COM(97) 597 final. Communication on Regional Cooperation in the Black Sea Area

## **6. ENVIRONMENT**

The Commission actively contributes to the work of the Black Sea Commission, the executive body of the Convention on the Protection of the Black Sea against Pollution, which was signed in 1992 by the six littoral states. Furthermore, the Commission chairs the Danube Black Sea Task Force, which was set up by the countries of the Danube-Black Sea region in 2001 to encourage a strategic focus on investments in the field of water.

## **7. CONFLICT RESOLUTION**

The Commission has contributed to activities aiming at conflict resolution, notably through the Border Assistance Mission for Moldova and Ukraine.

## **8. NATIONAL RESEARCH AND EDUCATION NETWORKS**

The interconnection of the National Research and Education Networks (NRENs) to the pan-European research backbone GEANT has been achieved for all the European Union Member States and Candidate Countries. As regards Moldova and the Caucasus countries, they are only linked with very limited capacity, while the Ukraine is not linked at all, which constitutes a major blocking factor to the further development of research and education efforts in the region.

## **9. SCIENCE AND TECHNOLOGY**

Efforts to consolidate the potential of the Black Sea countries and to establish stronger links with the scientific community of the EU were spearheaded by the INCO Programme of the 6<sup>th</sup> Framework Programme for Science, Technology and Development (2002-2006). This programme was aimed at the Bulgaria, Romania and Turkey as well as eastern ENP partners. The Framework Programme included additional and substantial cooperation with the latter, particularly through the INTAS Programme which focused on cooperation between the EU and Eastern Europe and Central Asia. In September 2005, the Ministers of countries that belong to BSEC adopted a '*BSEC Action Plan on cooperation in science and technology*'. This plan was developed with European help for a 4 years period. It aims at enhancing S&T cooperation among the Black Sea countries as well as between BSEC and the EU. The Commission participates in all S&T Working Group meetings to assist in the implementation of the Action Plan.

Annex II - Black Sea Country Map



MapID: 1490  
Production Date: 21 February 2007

0 87.5 175 350 Kilometers

Scale 1:9,000,000 for A4 printing ; Projection: World Mercator ; Source: Gaull Administrative dataset (Reference 2006)

